

SYSTEMY EDUKACJI W EUROPIE – STAN OBECNY I PLANOWANE REFORMY

SZWECJA

1. Populacja uczących się i język nauczania

W różnych formach zorganizowanego kształcenia uczestniczy niemal połowa ludności Szwecji. W 2004 r. 36% populacji stanowiły osoby w wieku od 0 do 29 lat, a kształceniem obowiązkowym było objętych 1 023 724 dzieci i młodzieży. Głównym językiem nauczania jest język szwedzki. Na północy Szwecji istnieją jednak szkoły państwowe dla społeczności lapońskiej (*Saami*), w których podstawowe przedmioty programu nauczania prowadzi się zarówno w języku szwedzkim, jak i języku lapońskim (*Saami*).

2. Administracja i finansowanie edukacji

W Szwecji w zasadzie wszyscy uczniowie uczęszczają do szkół finansowanych z funduszy publicznych. Coraz większy odsetek uczniów uczęszcza do placówek prywatnych, tzw. szkół niezależnych (6,8% uczniów w szkołach prowadzących kształcenie obowiązkowe i 11,7% w szkołach średnich II stopnia). Niezależne szkoły prowadzące kształcenie obowiązkowe i szkoły średnie II stopnia są otwarte dla wszystkich, realizują te same programy nauczania i otrzymują dotacje od gmin zgodnie z takimi samymi kryteriami jak szkoły prowadzone przez same gminy. W szkolnictwie wyższym funkcjonuje kilka uczelni prywatnych, z których część otrzymuje dotacje państwowe na pokrycie kosztów bieżących.

Edukacją w Szwecji kieruje się zgodnie z systemem „zarządzania przez cele”. Rząd odpowiada całościowo za edukację i określa ramy kształcenia na wszystkich poziomach, ale za organizację i funkcjonowanie szkół prowadzących kształcenie na poziomie podstawowym i średnim oraz kształcenie dorosłych odpowiadają gminy. Studia wyższe są organizowane i prowadzone przez uniwersytety i kolegia uniwersyteckie. Określane na szczeblu krajowym ramy funkcjonowania systemu edukacji obejmują ustawy i zarządzenia, a w oświacie również programy nauczania, cele kształcenia i plany zajęć. Dla uczelni nie opracowuje się ogólnokrajowych programów nauczania, ale w załączniku do odpowiedniego zarządzenia określono tytuły zawodowe uzyskiwane po ukończeniu studiów i związane z nimi wymogi. Część zadań, w szczególności dotyczących monitorowania i oceny systemu, przekazano odpowiednim organom rządowym.

Państwowa Agencja ds. Oświaty zajmuje się monitorowaniem i oceną przedszkoli, szkół i placówek kształcenia dorosłych oraz sprawuje kontrolę i nadzór nad tymi placówkami. Szwedzka Państwowa Agencja ds. Rozwoju Szkół wspiera działania szkół w następujących dziedzinach: podnoszenie jakości kształcenia, poprawa warunków kształcenia, rozwój kompetencji nauczycieli, oraz stosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji. Agencja jest także odpowiedzialna za realizację krajowego programu liderów szkolnych.

Do zadań Państwowej Agencji ds. Szkolnictwa Wyższego należy monitorowanie, ocena, sprawowanie kontroli i nadzoru w szkolnictwie wyższym oraz m.in. udzielanie informacji studentom i współpraca międzynarodowa w dziedzinie szkolnictwa wyższego.

3. Edukacja przedszkolna

Gminy są zobowiązane organizować zajęcia przedszkolne dla wszystkich dzieci w wieku od 1 roku do 5 lat, których rodzice pracują lub uczą się. Wszystkie dzieci w wieku od 4 do 5 lat, także te, których rodzice są bezrobotni lub przebywają na urlopie rodzicielskim, opiekując się drugim dzieckiem, mają prawo uczestniczyć w bezpłatnych zajęciach przedszkolnych przez co najmniej 3 godziny dziennie lub 15 godzin tygodniowo. Takie zajęcia prowadzą na ogół przedszkola, ale także opiekunki do dzieci – w swoim domu lub otwartych przedszkolach, gdzie dzieci i ich rodzice mogą spędzać 3 godziny dziennie

przez 5 dni w tygodniu. Zajęcia organizowane przez gminy finansuje się z budżetu gminy i opłat pobieranych od rodziców. Opłaty pobierane od rodziców są uzależnione od liczby dzieci w danej rodzinie korzystających z opieki przedszkolnej lub uczęszczających do szkoły, przy czym ustalono maksymalną wysokość opłat za opiekę nad dzieckiem.

Gminy są zobowiązane organizować zajęcia przygotowujące do nauki szkolnej dla 6-latków („klasy zerowe”), na ogół w wymiarze 3 godzin dziennie. Zajęcia te prowadzi się zwykle w szkole. Klasa zerowa stanowi część publicznego systemu szkolnego, ale uczęszczanie na zajęcia nie jest obowiązkowe. Kształcenie jest bezpłatne. Zajęcia w klasie zerowej są prowadzone zgodnie z tymi samymi przepisami, co kształcenie obowiązkowe, i z tym samym programem nauczania, ale dla klas zerowych nie opracowuje się planów nauczania ani planów lekcji.

Odsetek dzieci objętych nieobowiązkową edukacją przedszkolną przedstawiono w poniższej tabeli.

	Wiek: 1-3 lata	Wiek: 4-5 lat	Wiek: 6 lat (klasa zerowa)
Nieobowiązkowa edukacja przedszkolna	74,4%	96,1%	94,6%

4. Kształcenie obowiązkowe

(i) Etapy

Grundskola (szkoła podstawowa i średnia I stopnia)	Wiek: 6/7-15/16 lat
--	---------------------

Dzieci mogą rozpocząć naukę w szkole w wieku 6 lub 7 lat, a kształcenie obowiązkowe trwa dziewięć lat. W 2004 r. do szkół uczęszczało 3% 6-latków.

(ii) Kryteria przyjęć

O wyborze szkoły decydują rodzice, ale w szkołach, w których liczba kandydatów przekracza liczbę miejsc, pierwszeństwo mają uczniowie mieszkający w pobliżu. Kształcenie we wszystkich szkołach jest bezpłatne.

(iii) Dzienny/tygodniowy/roczny wymiar zajęć

Rok szkolny trwa co najmniej 178 dni, od końca sierpnia do początku czerwca. Szkoły są czynne pięć dni w tygodniu. O dziennym wymiarze zajęć (który nie może przekraczać ośmiu godzin, a w pierwszych dwóch klasach – sześciu godzin) i tygodniowym wymiarze zajęć decyduje sama szkoła. Zgodnie z przepisami ogólnokrajowymi minimalna liczba godzin zajęć dydaktycznych w ciągu dziewięciu lat kształcenia obowiązkowego wynosi 6 665.

(iv) Wielkość klas/podział uczniów na klasy

Nie istnieją ogólnokrajowe przepisy dotyczące liczebności klas; decyzję w tej sprawie podejmują gminy i szkoły. Dzieci są dzielone na klasy według wieku, klasy integrujące dzieci w różnym wieku są tworzone tam, gdzie dzieci jest mało i czasem jest to wykorzystywane jako narzędzie pedagogiczne. W klasach I-III uczniowie mają przeważnie jednego nauczyciela do wszystkich przedmiotów, z wyjątkiem wychowania muzycznego i fizycznego oraz edukacji zdrowotnej. W klasach IV-V nauczyciele specjaliści uczą takich przedmiotów jak języki obce, matematyka, wychowanie plastyczne i muzyczne oraz prace ręczne. W klasach VI do VII przedmiotów z każdej dziedziny uczą poszczególni nauczyciele specjalizujący się w 2-3 przedmiotach. W prowadzeniu zajęć szkolnych uczestniczy również często kadra pracująca w ośrodkach rekreacyjnych, które są otwarte dla uczniów w godzinach przedpołudniowych i popołudniowych.

(v) Programy i treści nauczania

Ramowy program nauczania, przedstawiający cele kształcenia, ustala się na szczeblu krajowym. Na podstawie tego programu każda gmina ma obowiązek określić cele i zadania dla swych szkół. Następnie, na podstawie ramowego programu i lokalnych priorytetów, każda szkoła obowiązkowo opracowuje plan pracy. W tych ramach nauczyciele i szkoły samodzielnie wybierają metody nauczania i materiały dydaktyczne. Ramowy program nauczania obejmuje szkolnictwo obowiązkowe, klasę zerową oraz ośrodki rekreacyjne. Wyznacza przedmioty obowiązkowe, program nauczania danego przedmiotu oraz cele edukacyjne. W programie szkoły obowiązkowej istotne miejsce zajmuje język

szwedzki, język angielski i matematyka. Uczniowie uczą się również m.in. praktycznych przedmiotów artystycznych, przedmiotów społecznych, przedmiotów przyrodniczych i drugiego języka obcego. W obowiązujących na szczeblu krajowym planach nauczania określono liczbę godzin przypadających na poszczególne przedmioty w dziesięcioletnim okresie nauki w *grundskola* (kształcenie obowiązkowe), ale każda gmina/szkoła sama decyduje o tym, jak te godziny zostaną rozłożone na poszczególne lata i w której klasie należy wprowadzić dany przedmiot – pod warunkiem, że uczniowie osiągną cele ustalone w programie nauczania dla klas V i IX.

(vi) Ocena, promocja i kwalifikacje

Przez cały okres kształcenia obowiązkowego prowadzi się ocenę ciągłą. Ponadto na zakończenie V i IX klasy przeprowadza się ogólnokrajowe sprawdziany z języka szwedzkiego, języka angielskiego i matematyki (sprawdziany w IX klasie są obowiązkowe). Stopnie wystawia się od VIII klasy według trzystopniowej skali: zaliczony, zaliczony z wyróżnieniem i zaliczony ze specjalnym wyróżnieniem. Uczniowie, którzy nie osiągnęli celów danego przedmiotu, nie otrzymują stopnia z tego przedmiotu, lecz ocenę opisową. Uczniowie automatycznie zdają do następnej klasy. Uczniowie, którzy ukończyli ostatnią klasę z pozytywnymi ocenami, otrzymują świadectwo ukończenia *grundskola*. Uczniowie, którzy nie uzyskali świadectwa ukończenia szkoły obowiązkowej, mogą je otrzymać po zdaniu sprawdzianów lub zrealizowaniu indywidualnego programu w szkole średniej II stopnia.

5. Szkolnictwo średnie II stopnia i policealne

(i) Rodzaje kształcenia

<i>Gymnasieskola</i> (szkoła średnia II stopnia)	Wiek: 16-19 lat
--	-----------------

Publiczny system oświaty dorosłych obejmuje prowadzone przez gminy kształcenie dorosłych, kształcenie policealne, kształcenie zawodowe na zaawansowanym poziomie, prowadzone przez gminy kształcenie dla osób dorosłych mających trudności z przyswajaniem wiedzy oraz naukę języka szwedzkiego dla imigrantów. Kształcenie dorosłych w innych formach prowadzą ludowe szkoły średnie i stowarzyszenia oświaty dorosłych.

(ii) Kryteria przyjęć

O przyjęcie do *gymnasieskola* mogą ubiegać się uczniowie posiadający świadectwo ukończenia szkoły obowiązkowej. Jednak warunkiem rozpoczęcia kształcenia w ramach jednego z 17 państwowych programów lub specjalnie zaprojektowanych programów (dla uczniów mających specjalne zainteresowania) jest uzyskanie przynajmniej oceny „zaliczony” z języka szwedzkiego (jako języka ojczystego lub drugiego języka), języka angielskiego i matematyki. Uczniowie, którzy nie uzyskali tej oceny, mogą kształcić się zgodnie z indywidualnym programem. W niektórych wypadkach uczniowie mogą ubiegać się o przyjęcie do placówki poza terenem swej gminy. Nauka w *gymnasieskola* jest bezpłatna.

Osobom dorosłym, które nie posiadają świadectwa ukończenia szkoły obowiązkowej, prawo do nauki na tym poziomie gwarantują przepisy prawa. Kształcenie w szkołach średnich II stopnia dla dorosłych jest przewidziane przede wszystkim dla osób, które kształciły się wcześniej jedynie przez krótki okres lub ukończyły najwyżej dwie klasy szkoły średniej II stopnia.

(iii) Programy i treści nauczania

Nauczyciele i szkoły prowadzą kształcenie zgodnie z określonym na szczeblu krajowym ramowym programem nauczania. Istnieje 17 programów kształcenia, z których 14 mieści się w profilu zawodowym. Wszystkie ogólnokrajowe programy kształcenia, jak również tzw. „specjalnie zaprojektowane programy”, zapewniają wykształcenie ogólne o szerokich podstawach, a ich ukończenie uprawnia do ubiegania się o przyjęcie na studia. Wspólnymi przedmiotami podstawowymi, które są takie same we wszystkich ogólnokrajowych programach i specjalnie zaprojektowanych programach, są: język szwedzki/szwedzki jako drugi język, język angielski, matematyka, religia, wychowanie obywatelskie, przedmioty ścisłe i przyrodnicze, wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna oraz zajęcia artystyczne. Przedmioty podstawowe stanowią mniej więcej jedną trzecią programu kształcenia. Pozostałe godziny są przeznaczone na przedmioty specyficzne dla danego programu i przedmioty wybrane indywidualnie przez uczniów. Głównym celem programu indywidualnego jest przygotowanie uczniów do kształcenia według programów ogólnokrajowych.

Prowadzone przez gminy kształcenie dorosłych obejmuje kształcenie na poziomie *grundskola* (podstawowym i średnim I stopnia) oraz średnim II stopnia. Osoby, które uzyskały na zakończenie nauki w *grundskola* ocenę pozytywną z czterech przedmiotów: języka szwedzkiego (lub szwedzkiego jako drugiego języka), języka angielskiego, matematyki i wiedzy o społeczeństwie, otrzymują *świadectwo ukończenia cyklu kształcenia dorosłych równorzędnego ukończeniu szkoły obowiązkowej*.

W szkolnictwie średnim II stopnia dla dorosłych obowiązują takie same plany i programy nauczania oraz system oceniania jak w szkolnictwie średnim II stopnia dla młodzieży. Tempo nauki i liczbę przedmiotów określają sami słuchacze.

(iv) Ocena, promocja i kwalifikacje

Pracę uczniów ocenia się w sposób ciągły, a stopnie wystawia się po ukończeniu każdego przedmiotu. Dla niektórych przedmiotów opracowano sprawdziany ogólnokrajowe. Stopnie wystawia się według następującej skali: zaliczony, zaliczony z wyróżnieniem, zaliczony ze specjalnym wyróżnieniem i niezaliczony. Nie przeprowadza się egzaminów końcowych, ale po ukończeniu nauki w *gymnasieskola* uczniowie otrzymują *świadectwo*, na którym podaje się przedmioty z planu kształcenia ucznia oraz oceny uzyskane z każdego przedmiotu. Po ukończeniu szkoły średniej II stopnia uczniowie mogą ponownie przystąpić do sprawdzianów, aby poprawić swe oceny.

6. Szkolnictwo wyższe

(i) Rodzaje uczelni

Studia są prowadzone w uniwersytetach (*universitet*) i kolegiach uniwersyteckich (*högskola*).

(ii) Warunki wstępu

Warunkiem przyjęcia na studia prowadzące do pierwszego dyplomu jest spełnienie podstawowych kryteriów formalnych, które są takie same na wszystkich kierunkach. Kandydaci muszą posiadać *świadectwo ukończenia ogólnokrajowego programu w szkole średniej II stopnia* (co najmniej ocenę „zaliczony”, przyznaną za 90% punktów przypisanych każdemu przedmiotowi) lub doświadczenie zawodowe. Kryteria dotyczące doświadczenia zawodowego są następujące: wiek – co najmniej 25 lat, co najmniej czteroletni staż pracy oraz znajomość języka szwedzkiego i angielskiego na poziomie odpowiadającym ukończeniu programu w szkole średniej II stopnia. Na większości kierunków obowiązują również specjalne wymogi, które zależą od specyfiki danego kierunku lub rodzaju programu.

Jeżeli liczba kandydatów spełniających kryteria formalne przekracza liczbę miejsc, selekcja odbywa się na podstawie jednego lub kilku z następujących kryteriów: oceny ze szkoły średniej II stopnia, standardowy sprawdzian zdolności przeprowadzany przez uczelnię i doświadczenie zawodowe. W tych ogólnych ramach poszczególne uczelnie same decydują o przyjęciach na studia.

Praktycznie we wszystkich uczelniach państwowych i uczelniach dotowanych przez państwo studia są bezpłatne. System pomocy materialnej dla studentów został zaprojektowany w taki sposób, by przyznane fundusze pokrywały koszty utrzymania studenta w trakcie studiów oraz wydatki związane ze studiami, np. zakupem podręczników. Zgodnie z podstawową zasadą systemu pomoc od władz centralnych mogą otrzymywać wszyscy studenci, którzy jej potrzebują, aby finansować swe studia. Pomoc materialna, przyznawana zarówno studentom studiów dziennych, jak i studentom studiów w niepełnym wymiarze, stanowi połączenie stypendium bezzwrotnego i większej, podlegającej zwrotowi pożyczki.

(iii) Kwalifikacje

Absolwentom studiów prowadzących do pierwszego dyplomu przyznaje się dwa rodzaje tytułów: trzy tytuły ogólne i ok. 50 tytułów zawodowych. Ogólnymi tytułami są: dyplom/dyplomowany (po 2-letnich studiach), licencjat/inżynier (po 3-letnich studiach) i magister (po 4-letnich studiach jednolitych lub studiach rocznych – w przypadku studentów, którzy posiadają już tytuł odpowiadający co najmniej 120 punktom). Tytuły zawodowe przyznaje się po ukończeniu studiów o różnej długości (od 2 do 5,5 lat), przygotowujących do wykonywania określonych zawodów.

Zarówno zasady organizacji, jak i mechanizmy finansowania ze środków publicznych prowadzonego przez gminy kształcenia dorosłych, kształcenia dorosłych mających trudności z przyswajaniem wiedzy oraz kursów języka szwedzkiego dla imigrantów zostały uregulowane w Ustawie o oświacie i szeregu zarządzeń. System kształcenia zawodowego na zaawansowanym poziomie podlega przepisom zawartym w odpowiedniej ustawie i zarządzeniu.

7. Kształcenie specjalne

Uczniowie z upośledzeniami fizycznymi uczęszczają na ogół do szkół ogólnodostępnych, przy czym nie dotyczy to uczniów z upośledzeniami słuchu, którzy kształcą się w państwowych szkołach specjalnych. Uczniowie mający trudności z przyswajaniem wiedzy uczęszczają do szkół specjalnych, które prowadzą kształcenie zarówno na poziomie podstawowym, jak i średnim. Uczniowie mogą także uczestniczyć w zajęciach klasowych w szkołach ogólnodostępnych. W 2004 r. ok. 0,02% ogółu uczniów szkół podstawowych i średnich uczęszczało do szkół specjalnych.

Jeśli chodzi o szkolnictwo wyższe, od marca 2002 r. obowiązuje ustawa (Ustawa 2001:1286) o równym traktowaniu studentów szkół wyższych, a w jednym z przepisów Ustawy o szkolnictwie wyższym (Ustawa 1992:1434) stwierdza się, że uczelnie muszą funkcjonować w sposób ukierunkowany na cele, aktywnie popierając równe prawa studentów i kandydatów niezależnie od płci, pochodzenia etnicznego, orientacji seksualnej i stopnia niepełnosprawności.

8. Nauczyciele

Warunkiem zatrudnienia nauczyciela na czas nieokreślony jest ukończenie studiów pedagogicznych na uniwersytecie lub w kolegium uniwersyteckim. Kandydata, który nie spełnia tego warunku, można zatrudnić jednorazowo na okres maksimum 12 miesięcy. Nauczycieli szkół gminnych zatrudniają gminy, natomiast nauczycieli szkół niezależnych zatrudnia dana szkoła. Nauczyciele zatrudnieni w przedszkolach, klasach zerowych, szkołach obowiązkowych i szkołach średnich II stopnia są przeważnie pracownikami gmin. Decyzje o zatrudnieniu nauczycieli podejmuje się na szczeblu szkoły. Kwestie czasu pracy, wynagrodzeń i innych warunków pracy są uregulowane w umowach zbiorowych, zawieranych przez pracodawców i nauczycielskie związki zawodowe. Wysokość wynagrodzenia nauczycieli ustala się indywidualnie, w drodze negocjacji pomiędzy pracodawcą i nauczycielem (przeważnie reprezentowanym przez nauczycielski związek zawodowy) na szczeblu szkoły.

Zintegrowane studia kończące się uzyskaniem nauczycielskiego tytułu zawodowego prowadzą do tego, że wszyscy nauczyciele (uczący od poziomu przedszkolnego do średniego II stopnia) mają wspólne kompetencje podstawowe, połączone ze specjalizacją w zakresie nauczania określonego przedmiotu/grupy przedmiotów i/lub grup wiekowych. Tytuł nauczycielski uzyskuje się po ukończeniu programu, który trwa od 3 do 5,5 lat, zależnie od wybranych przedmiotów i poziomu edukacji. Nauczycielski tytuł zawodowy mogą także otrzymać osoby, które posiadają wykształcenie i doświadczenie zawodowe w przedmiotach związanych z profilem szkoły, a dodatkowo ukończyły specjalny kurs pedagogiczny trwający 1,5 roku.

Kadra nauczycielska w uniwersytetach i kolegiach uniwersyteckich jest podzielona na następujące podstawowe kategorie: profesorowie, wykładowcy, młodszy wykładowcy i asystenci naukowcy. Pracownicy państwowych uniwersytetów i kolegiów uniwersyteckich są urzędnikami państwowymi. Kandydaci na stanowiska wykładowców i młodszych wykładowców muszą mieć przygotowanie pedagogiczne do zatrudnienia w szkolnictwie wyższym lub równorzędne kwalifikacje. Znajomość metod dydaktycznych stosowanych w szkolnictwie wyższym jest wymagana od studentów zatrudnianych na stanowiskach nauczycielskich w uczelniach.

9. Aktualne reformy i priorytety w dziedzinie edukacji

(a) Wprowadzone zmiany

W ciągu ostatnich dziesięciu lat w dziedzinie edukacji prowadzono aktywną politykę reform. W szkolnictwie wyższym wzrosła liczba przyjmowanych na studia i podjęte zostały działania służące rozszerzeniu dostępu, zwłaszcza dla nietradycyjnych studentów, a na oświatę dorosłych przyznano dodatkowe środki.

Jakość kształcenia podnosi się obecnie na wszystkich poziomach systemu edukacji – od przedszkoli przez szkolnictwo obowiązkowe i średnie II stopnia do szkolnictwa wyższego.

Rządowy program dotyczący jakości kształcenia ma na celu wzmocnienie systematycznej pracy nad jakością na wszystkich poziomach edukacji poprzez wprowadzenie standardów oceniania, które posłużą Szwedzkiej Państwowej Agencji ds. Oświaty do przygotowania raportów w tej dziedzinie.

Riksdag przyjął legislację mającą za zadanie zapobiegać dyskryminacji i niestosownemu traktowaniu dzieci i uczniów. Rozporządzenie rządu weszło w życie 1 kwietnia 2006 r. Dotyczy ono prawa dzieci i uczniów do odpowiedniego traktowania w przedszkolu, szkole obowiązkowej, szkole średniej II stopnia oraz w szkołach dla dorosłych. Rozporządzenie ma za zadanie przeciwdziałać dyskryminacji

ze względu na płeć, pochodzenie etniczne, religię lub przekonania, orientację seksualną czy stopień niepełnosprawności.

(b) Planowane reformy

Kształcenie obowiązkowe

Raport końcowy oceniający projekt pilotażowy dotyczący lokalnych planów nauczania proponuje, aby w szkołach obowiązkowych ogólnie określone ramowe plany nauczania zostały zlikwidowane, a szkołom pozwolono na opracowanie własnych planów, co ma prowadzić do uelastyczenia organizacji kształcenia i zaspokojenia potrzeb wszystkich uczniów. Zmiany te mają prowadzić do koncentracji pracy szkoły na celach i rezultatach kształcenia. Zarówno cele kształcenia, jak i struktura programu kształcenia oparta na tych celach, mają zostać precyzyjnie zdefiniowane.

Szkolnictwo średnie II stopnia

Zmiany w szkolnictwie średnim II stopnia wynikają z rządowego projektu ustawy „Wiedza i jakość – jedenaście kroków w kierunku ulepszenia szkoły średniej II stopnia”. Ich celem jest poprawa kształcenia w szkole średniej II stopnia, poprzez, między innymi, poprawę jakości podstawowych programów zawodowych w zreformowanej szkole średniej II stopnia, m.in. poprzez ich ściślejsze powiązanie z rynkiem pracy.

Kształcenie dorosłych

Specjalny komisarz zaproponował ustanowienie w lipcu 2007 r. nowych władz edukacyjnych dla sektora kształcenia dorosłych w celu uporządkowania zakresu odpowiedzialności w tym zakresie. Zasady oceniania jakości w kształceniu dorosłych zostaną precyzyjnie zdefiniowane.

Szkolnictwo wyższe

W rozporządzeniu rządu „Nowy Świat – Nowy Uniwersytet” władze szwedzkie prezentują nowe mechanizmy dostosowania szkolnictwa wyższego do trendów światowych, prowadzące do uczynienia edukacji bardziej atrakcyjną i otwartą na współpracę międzynarodową. Proponuje się nową strukturę tytułów zawodowych, zgodną z zaleceniami Procesu Bolońskiego, i mającą prowadzić do ułatwienia studentom zdobycia zatrudnienia zarówno w Szwecji, jak i za granicą. Wprowadza się również bardziej uproszczone, przejrzyste i sprawiedliwe zasady przyjęć na studia, by zwiększyć dostęp do szkolnictwa wyższego.

Zmiany w Ustawie o Edukacji

Zmiany w Ustawie o Edukacji zostały wprowadzone, lecz z powodu niedostatecznego poparcia w parlamencie nie podjęto decyzji o ich przyjęciu i sprawa została odroczone do czasu kolejnych wyborów, które są planowane na wrzesień 2006 r.

Zyski w szkołach niezależnych (tzw. *independent schools*)

Rząd szwedzki zamówił opracowanie dotyczące precyzyjnego określenia, jakie instytucje mogą być organami prowadzącymi dla szkół niezależnych, i czy takie instytucje (szczególnie prywatne) mogą generować zyski pochodzące z prowadzenia szkoły. Opracowanie ma być gotowe w grudniu 2006 r.

(c) Projekty pilotażowe

Jesienią 2000 r. uruchomiony został projekt pilotażowy dotyczący lokalnych planów nauczania. Wybranim gminom, na których terenie działa około 900 szkół, pozwolono na opracowanie własnych planów, aby uelastyczyć organizację kształcenia i zaspokoić potrzeby wszystkich uczniów. Raport końcowy oceniający projekt pilotażowy proponuje, aby ogólnie określone plany nauczania w szkołach obowiązkowych zostały zlikwidowane, natomiast szkoły powinny się skoncentrować na celach i rezultatach prowadzonego przez nie kształcenia.

Rząd zainicjował również projekt pilotażowy, który umożliwi nauczanie różnych przedmiotów w języku angielskim (nauczanie dwujęzyczne) w szkołach obowiązkowych podległych gminom. Projekt jest realizowany od sierpnia 2003 r. do czerwca 2007 r.

Opracowanie: Szwedzkie Biuro Eurydice

Bardziej szczegółowe informacje o systemach edukacji w Europie można znaleźć w prowadzonej przez EURYDICE bazie danych EURYBASE (<http://www.eurydice.org>).

Ostatnia aktualizacja: sierpień 2006